

Η ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΣΚΟΠΩΝ

Πρώην ανακαλυφθέν το τηλεσκόπιον, οι άνθρωποι μετεχειρίζοντο, ιδίως κατά την άρχαιότητα, μεγεθυντικά κάτοπτρα, των οποίων η ιδιότης ήτο γνωστή εις πολλούς άρχαίους συγγραφείς, Έλληνας και Λατίνους. Ο αυτοκράτωρ μάλιστα της Ρώμης Νέρων, ο οποίος ήτο μύωψ, μετεχειρίζετο ένα στρογγύλο, κοίλο σμαράγδι, ένα είδος μονόκλιθ, δηλαδή, το όποιο έβλεπε μερξός στα μάτια του για να παρακολουθή τους αγώνας των μονομαχιών.

Οι κοίλοι και οι κυρτοί φακοί ήσαν ήδη γνωστοί από τόν 13ον αιώνα. Στά 1270 ο Βάκων κάνει λόγο για σφαιλικούς φακούς, διά των οποίων θά μπορούσε κανείς να βλέπει πλησιέστερα τα αντικείμενα. Το ίδιον σχεδόν λέγει στα 1558 και ο Ιωάννης Πόρτος εκ Νεαπόλεως. Κανένας όμως από τους δύο δεν εφήμιωσε στην πραγματικότητα αυτό το σχέδιον.

Στά 1605 έπληξε στο Μιδελβούργ κάποιος κατασκευαστής οπτικών ειδών. Μιά μέρα τά δύο παιδιά του πήραν από το κατάστημα του πατέρα τους δύο οπτικούς φακούς, έναν για τους μύωπας και τόν άλλον για τους προεθώπιας, και κρατώντας τους εκ μικρή απόστασι, κατόρθωσαν να ίδουν διά μέσου αυτών ένα σταυρό ποι έπληγε στην κορυφή ενός καμπαναριού, εκ τέτοια μεγέθυνσι, ώστε άρχισαν να φωνάζουν άτ' τή χωρά τους και να χοροπηδούν. Ο πατέρας τους άκούοντας τίς φωνές τους έπήγε προς τό μέρος τους για να ίδι τή συμβαίνε. Άφου έμαθε τήν αίτιάν τής εθιμίας τον, θέλησε να επαναλάβει και αυτός τό πείριμα. Έστερέωσε λοιπόν τους φακούς στα άκρα δύο σωλήνων, εκ των οποίων ο ένας εισχωρούσε στον άλλον και παρετήρησε μ' έκπληξι τον ότι τά αντικείμενα ποδ εφείσκοντο σε άρκετη μακρινή απόστασι, εφείνοντο μεγάλα και καθαρά... Αυτό πείθ ήταν όλο... Το τηλεσκόπιον είχε ανακαλυφθή... Δυστυχώς όμως τό όνομα του πρώτου εφευρέτου έμεινε άγνωστο στην ιστορία.

Κατά τόν Άπρίλιου τό 1609 πληροφορομεθα ότι στο Παρίσι έπολιούντο μικρά Όλλανδικά τηλεσκόπια. Τόν ακόλουθον μήνα ο Γαλιλαίος, καθηγητής τότε των Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιον τής Παδούης, άκουσε να γίνεται λόγος γ' αυτά και ζήτησε ένα τέτοιο τηλεσκόπιο, αλλά δεν κατόρθωσε να βοή. Έπειδή όμως είχε πληροφορηθή ποι ήταν περίπου τό σχήμα του, άγόρασε στη Βενετία δύο φακούς, έναν κοίλο κ' έναν κυρτό, τους οποίους συνέδεσε διά σωλήνος και έτσι κατασκευάσε μόλις του ένα τηλεσκόπιο όμοιο προς τά Όλλανδικά. Το τηλεσκόπιο αυτό είχε μήκος μόλις μέτρο περίπου, οι δε φακοί του είχαν διάμετρο 40 πόντων. Ο σοφός άστρονόμος όμως, χωρίς να περιορισθή στην πρώτη του αυτή έπιτυχία, άρχισε να κατασκευάζη διάφορα τηλεσκόπια προσαρμόζενα για τή μελέτη των ούρανων σωμάτων. Πολλά από αυτά τά τηλεσκόπια, άρκετά μεγάλα μάλιστα, φυλάγονται με θρησκευτική λάτρεα στο Μουσείο τής Φλωρεντίας. Ο Γαλιλαίος κατόρθωσε ν' ανακαλύψη πολλούς άστέρας τής βοήθειαν των εργαλείων αυτών, τά όποια έπειτα από αιώνας έπρόκειτο να παίξουν τόσο σπουδαίο ρόλο στην άστρονομία.

θά φύγη για να συναντήση τό συζυγό της, κ' ο Λαμαρτίνος την άγαπημένη του μητέρα, ποι του παραπονεταί όλοένα για τήν παράτασι τής άπουσίας του...

Άνταλλάσσονιν όρκους αιώνας πίστεις... Μά έκείνη, σίν να αθάνατα πως χοροίζουν για πάντα, κλαίει κ' έπαυλείται τόν οφρανό τά τή βοήθησι... Ρίγη διασχίζουν τό λεπτό κορμί της. Ο Βραδινός άνεμος σκορπίζει τά πρώτα κίτρινα φύλλα τού φθινοπώρου μπρός στά πόδια της. Άχ! πόσο εινε γλωμί ή πολυαγαπημένη!...

Μά πόσο διαφορετική εινε αυτή τή στιγμή ή Έλβίρα. Η σκληρής καταστροφής ποι τής έχει επιφέρει ή φθίσις, φάνονται καθαρά στο πρόσωπό της... Ένας βήρας κοιμένος και έπιμονος τή βασανίζει. Το κορμί της φλέγεται όλόκληρο από τήν άρρώστεια και τόν έρωτα. Και ο Λαμαρτίνος καταλαβαίνει όλη τήν αλήθεια, καταλαβαίνει ότι ή Έλβίρα του θά πεθάνη... Ένα μικροίκο από κόκαλα λουλούδια, ποι αυτός άπόθεσε στο στήθος της, τήν κάνει να μοιάζει με μαχαρομένο περιστέρι... Δεν τολμά πεί να φιλήση τά ξεχρώμα και σδυμένα χειλή της, μά ένθ τήν σαφίγγει στην άγκαλιά του μ' έν' άγριο πάθος, με λαχτάρα, νοιώθει να σχηματίζεται πάνω από τή λήνη μιό ιδανική όπτασία, ένα ιερό φάντασμα, ποι ύπνώνεται κ' άνεβαίνει στον ουρανό, κρατώντας μιά λύρα στο χέρι... Εινε ή Ίουλια, ή μάλλον ή Έλβίρα ποι περνάει στην άθανασία!

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΜΙΚΡΕΣ ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Κάποιος συγγραφέης έξομολογείτο κάποτε στον Τριστάν Μπενό, ποι τόν άπαιτούσε τρομερά τό είδος τής άνατροφής ποι θά έπρεπε να δώσει στο γυό του.

—Τά ξερω, φίλε μου, άπάντησε ο διάσημος εθνομορφός, χαίροντας τά γυόζα γένεια του. Κ' έγώ τά πέρασα αυτά, γιατί κ' έγώ άνέθρεφα παιδιά... Τι τά θέλεις όμως... Ξέρουμε πολύ καλά όσόντος πως για να έπιτύχουν άργότερα και να τά εκτιμή ή κοινωνία, θά έπρεπε να συνηθίσουμε τά παιδιά μας, από τήν μαζού τους ήλιαιά, να είναι έγωιστά, ταγκοινηδες, ψεύτες, λαποδύτες, άναιδεις προς τίς γυναίκες και πρό παντός άχάριστοι στους εφευρέτες τους. Δεν τολμάμε όμως, βλέπεις, να τους τά διδάξουμε όλα αυτά και να τους άνοήσουμε τά μάτια. Κ' έτσι άργότερα, γίνονται κ' αυτά, σάν κ' εμάς, δαστυχιζόμενοι άνθρωποι δηλαδή!...

Ο Δανιήλ Μπερετζό θεωρείται ως ένας από τους μεγαλειότερους σοφούς τής συγχρόνου Γαλλίας.

Μια μέρα, ο Ζωρζέ, ο όποιος τόν άγαπούσε, του έλεγε, άφού τόν συγχάζη για κάποια διάλεξι του:

— Πώς τά καταφέρνεις, βρε αδερφέ, να είσαι τόσο σοφός και τόσο σωφρων συγχρόνος; Οι σοφοί μας έχουν συνηθίσει ως τώρα να εινε έγωιστά και πολυλογάδες!...

—Ναι, μά ή δική μου ή σοφία, βλέπεις, άπάντησε χαμογελώντας ο Μπερετζό, βασίζεται στα ξεής δύο άξιώματα. Πρώτον: Γνωρίζω πως ό,τι γνωρίζω τό γνωρίζω καλά. Και δεύτερον: Γνωρίζω πως ό,τι δεν γνωρίζω, δεν τό γνωρίζω καθόλου!...

Ο Ίσακ κατοικεί στο έκτο πάτωμα ενός παλιού σπιτιού.

—Φαντάζομαι πως θά υποφέρης τό χειμώνα από τό κρύο! του λέει μια μέρα ο φίλος του Δεθί, φαντάζομαι ακόμα πως θά πληρώνης για ύβλα τής σοίτας!

—Άστείνοια! άπάντησε ο Ίσακ. Όλο τό χειμώνα θερμαινόμεν με ένα μόνο ξύλο.

—Με ένα ξύλο; Με ένα μόνο;

—Βεβαίωτα!

—Γιά πές μου, σε παρακαλώ, πως τά καταφέρνεις!...

—Ίδου, φίλε μου. Εινε άπλούστατο. Όταν καταλαβαίνω πως κρύωνω, παίγνω τό ξύλο αυτό, βγαίνω στην είσοδο και τό σίγχο στη σκάλα. Το ξύλο, φυσικά, καταρρέκει... Έγώ τότε τρέχω από πίσω του, κληγώνοντας το, όσπου να τό πιάσω... Κι' άφού τό πιάσω—πράγμα ποι συμβαίνει συνήθως στο τελευταίο σκαλοτάι—βανερμαίνω τή σκάλα ως τό έκτο πάτωμα γρήγορα-γρήγορα... Έπαναλαμβάνω τό γύνισμα αυτό πέντ'—έξη φορές κ' έτσι, ζεσταίνομαι, σε βεβαίωτα, περισσότερο άτ' ό,τι θά ζεσταίνομαι άν καθόουν δίπλα στην θερμότητι του σπιτι κ' έχολομαι ένα σωρό λεφτά για θερμασι!...

Ο Ίολανδός ύπουργός τής Δικαιοσύνης, Ο'Χίγγινς, ο όποιος εδολοφονήθη από όλίγον από τρεις Ίολανδούς έπανασάτες, πολύ πρό της δολοφονίας τον έγγνώμει ποιά τήχη τόν περιμενε, γιατί κάθε πρωί έλάμβανε διάφορες άνωνημες άπειλητικές επιστολές. Γι' αυτό και ή Κυβέρνησις είχε άναθέσει σ' έναν ειδικό άστυνομικό να τόν συνοδεύη.

Τήν προηγουμένη νύχτα τής δολοφονίας του, ο Ο'Χίγγινς, ένθ κοιμόταν μέσα στο δωμάτιό του, έξήχησε ξαφνικά και άντίκρισε όρθιο, δίπλα του κροβάτιό του, τόν παλιό του συμπαθητή Κόλλιν, άρχηγό τών Ίολανδών έπανασατών.

Ο Κόλλιν, χωρίς κληρές περιφράσεις, άνήγγηκε στον φίλο του ότι ή τελευταία του ώρα θά έσήμαινε σε λίγο. Μοιρολόατης, όπως όλοι οι Ίολανδοί, ο ύπουργός τής Δικαιοσύνης, γνωρίζοντας ότι δεν θά τήν γλίτωνε, σηκώθηκε άμέσως από τό κροβάτι του κ' άφού ξεπροβόδησε τόν μυτηριώδη επισκέπτη του, έκάθισε κ' έγγραψε τή διαθήχη του. Κατόπιν—έλεξε ξεμερξώσει πεία—έκάλεσε τόν συνοδό του άστυνομικό και του έλεγε:

—Από τή στιγμή αυτή δεν σε χρειάζομαι πλέον. Σήμερα, μορξεί να ξεκοιρασθής. Άφρο δε να πές να παροικιασθής στον άρχηγό τής μυστικής άστυνομίας και να τού πής να σου άναθέσει άλλην ύπερρασία!...

—Μά, έξοχώτατε!...

—Από τή στιγμή αυτή δεν μορξεί πλέον να κλέμης τίποτε για μένα... Θά παρακαλώσώ μόνο, τώρα ποι θά φύγης, να πές να βοής έναν πατά και να μού τόν στέλεις για να κοινωνήσω...

Έτσι πράγματι και συνέβη. Σε λίγο έφτασε ο πατάς, ο όποιος έξομολόγησε και κοινωνήσε τόν Ο'Χίγγινς.

Κατόπιν ο μορξοίος ύπουργός διευθύνθηκε στο ύπουργείο του, όπου κ' εδολοφονήθηκε, καθ' όδόν.

